

2.5 Programma 5 Onderwijs

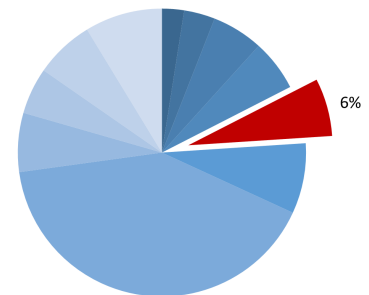
Taakvelden

Openbaar basisonderwijs

Onderwijshuisvesting

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Lasten (100% = totale rekening)

2.5.1 Wat hebben we bereikt met het programma Onderwijs?

Doel

Gorinchem is een economisch vitale stad, aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

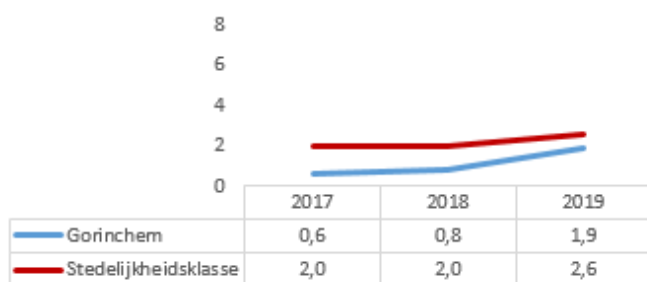
Vastgesteld beleid

Beleidskader	Vastgesteld door de raad in
Beleidsnota Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)	2012
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs	2011
- IHP Voorgezet onderwijs	2014
- IHP Speciaal Onderwijs	2015
- IHP Gorinchem-Oost	2017
Beleidsnota Brede Scholen	2019

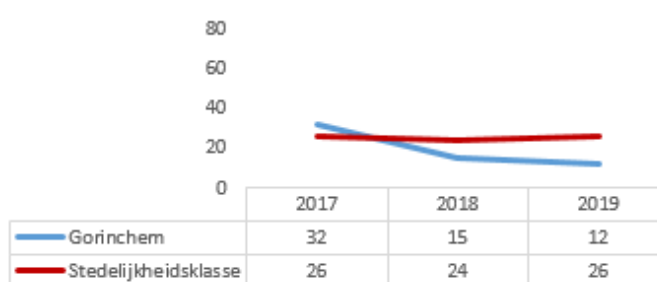
Maatschappelijke effecten

Indicator	B/F	Gerealiseerd	Soort
Absoluut verzuim <i>Leerplichtigen die niet staan ingeschreven op een school</i>	B	Aantal per 1.000 leerlingen in de leeftijd van 15-18 jaar	PI
Relatief verzuim <i>Leerplichtigen die zijn ingeschreven op een school maar ongeoorloofd afwezig</i>	B	Aantal per 1.000 leerlingen in de leeftijd van 15-18 jaar	PI
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	B	% van het aantal leerlingen in de leeftijd van 12-23 jaar	PI

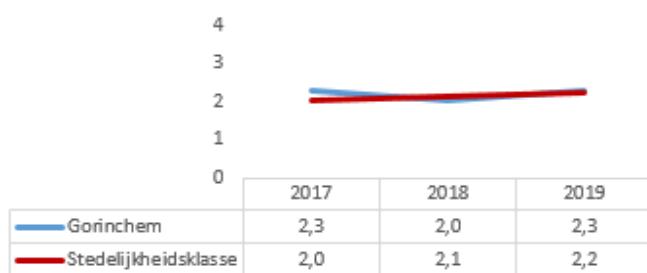
Absoluut verzuim

Relatief verzuim

Voortijdige schoolverlaters

2.5.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prioriteiten en aandachtspunten

Onderwerp	Toelichting prioriteiten
Taalpact	In 2020 is taalvaardigheid als één van de kansen benoemd in het Integraal Sociaal Beleid. Gezamenlijk met de regiogemeenten hebben we een werkatelier taalpact georganiseerd om de ambities van het taalpact SMART-er te maken. Uitkomsten hiervan worden verwerkt in het regionaal plan dat in 2021 wordt ingediend bij het Ministerie van OC&W. In 2020 is gestart met het werkprogramma 'Huh, wat bedoelt u?' en met een campagne laaggeletterdheid.
Gelijke kansen Gorinchem	In 2020 zijn we aangesloten bij de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) vanuit het Rijk. De gedachte dat iedere inwoner taalvaardig moet zijn om mee te kunnen doen, is door Gorcumse schoolbesturen, (onderwijs)partners en kinderopvang omarmd. Hierbij is gekozen voor samenwerking, monitoring en kennisdeling, gericht op bestrijding en voorkomen van laaggeletterdheid (0-99 jaar). De GKA-agenda wordt als middel ingezet om zichtbaar te maken welke interventies er in Gorinchem plaatsvinden, passend bij taalvaardigheid.

Onderwerp	Toelichting aandachtspunten
Stagemogelijkheden	In overleg met School en Bedrijf wordt bekeken hoe we stagemogelijkheden vanuit de Arbeidsmarktregio Gorinchem bij diverse HBO-instellingen onder de aandacht kunnen brengen, zodat studenten behouden blijven voor bedrijven in de stad en de regio. Verder is een aanvraag ingediend voor de ESF-subsidie impuls baankansen Pro/vso schooljaar 2020/2021 ten behoeve van De Noordhoek (Logos) en Merewade (OVO) Praktijkonderwijs.
Integraal Huisvestingsplan (IHP)	In juni 2020 is ingestemd met vervangende nieuwbouw voor het Gilde Vakcollege Techniek. Binnen het Integraal Huisvestingsplan voortgezet onderwijs (IHP VO) is hiermee een eerste stap gezet om te komen tot een Regionale Beroepen- en Innovatiecampus (RBIC). Daarnaast is gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een IHP voor het primair en speciaal onderwijs (IHP PO/SO).
Regionale beroepen- en innovatiecampus (RBIC)	De realisatie van de 1e fase voor een RBIC met realisatie van een Innovatie- en Afstudeercentrum (IAC) is verder uitgewerkt. Er is een start gemaakt met de voorbereidingen voor dit IAC. Hieronder wordt verstaan: de start van de programmering binnen het IAC, het ontwikkelen van een campusvisie en het maken van een businesscase voor het IAC met daarbinnen een passende rechtspersoon, organisatie en plan van aanpak.

Reguliere taken

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Leerplicht	We zien erop toe dat voortijdig schoolverlaten en thuiszitten wordt voorkomen. Deze uitvoering ligt bij het Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS). De aanpak tegen jeugdwerkloosheid van MatchMakers is succesvol en geeft jongeren tussen de 18 en 27 jaar meer toekomstperspectief richting een baan, leerplek, werkplek of stage.
Leerlingenvervoer	Voor kinderen uit Gorinchem die niet zelfstandig naar school kunnen vanwege een structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap, is er in 2020 leerlingenvervoer geregeld. Het gaat om zo'n 80 kinderen.
Ondernemersprijs voor scholieren	De Gorinchemse Ondernemersprijs voor Scholieren wordt toegekend door de Arbeidsmarktregio Gorinchem. Dit jaar is deze prijs niet uitgereikt, omdat het lastig bleek in het onderwijs 'potentiële ondernemers' te vinden en het voor scholen lastig is geweest om hiervoor voldoende tijd vrij te maken.

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Onderwijshuisvesting	De nadruk lag op de voorbereiding en de start van de bouw van de brede school Hoog Dalem (geplande realisatie: december 2021), verduurzaming van enkele schoolgebouwen, uitbreiding van het Fortes Lyceum/Technasium en van de Jenaplanschool. Binnen het nog op te stellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is duurzaamheid een belangrijk aandachtspunt. Er wordt een studie gemaakt van nieuwe eisen frisse scholen, die om forse investeringen in klimaatbeheersing vragen. Rijksmiddelen zijn tot op heden ontoereikend.
Speciaal onderwijs	De inzet op het 'thuisnabij onderwijs' werd voortgezet.
Onderwijs aan nieuwkomers 12-18 jaar	De internationale schakelklas (ISK) is een brug tussen de school in het land van herkomst en de Nederlandse school. ISK de Toekomst voorzag ook dit jaar in een grote behoefte. Steeds weer zien we leerlingen uit de hele wereld. Het leerlingenaantal is in schooljaar 2019-2020 gegroeid van 30 naar 70 leerlingen uit de hele wereld. 30 leerlingen zijn na de zomervakantie uitgestroomd naar vervolgonderwijs (vo en mbo). Er was al een sterk netwerk voor monitoring van de leerlingen richting het voortgezet onderwijs. Dit jaar is deze monitoring ook richting het mbo verder geprofessionaliseerd. Omdat de ISK is gehuisvest in het gebouw van Omnia is met name voor vakwerk de inhoudelijke samenwerking vergroot. Tijdens de eerste lockdown heeft de ISK al snel weer leerlingen op school kunnen ontvangen. Het op afstand volgen van lessen is vooral voor leerlingen die net in Nederland zijn erg moeilijk. Elke leerling beschikt nu over een computer. De zomerschool die de ISK heeft georganiseerd voor haar leerlingen was een groot succes.
Onderwijsachterstandenbeleid	Uit de jaarlijkse onderwijsmonitor blijkt dat alle peuters in Gorinchem met taalachterstanden in beeld zijn en dat we vooraf gestelde doelen behalen. Nog niet alle ouders maken gebruik van de mogelijkheden die er zijn voor hun peuter in de voorschoolse educatie. Dit vanuit principiële overwegingen, maar ook omdat ouders onvoldoende op de hoogte zijn van de (meestal gratis) mogelijkheden. Alle kinderen in de vroegschool (tot 6 jaar) met een taalachterstand krijgen ondersteuning. Uit analyse blijkt dat we nog over onvoldoende data beschikken om juiste interventies voor kinderen (6-16/18 jaar) optimaal in te zetten. De gemeente is als facilitator en verbinder samen met het onderwijs en kinderopvang deze aanvullende data aan het verzamelen om de juiste interventies in te kunnen zetten passend bij de achterstanden van het kind. Dit vooral ook omdat taalachterstanden onder jongeren in Gorinchem hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. Doel is dit terug te dringen. Het beleid voor een tussenjaar is opgesteld om tot een zo volledig mogelijke (data)analyse te komen.
Volwasseneneducatie	In het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is de gemeente Gorinchem door het Rijk aangewezen als centrumgemeente voor het verzorgen van volwasseneneducatie in de arbeidsmarktregio Gorinchem. In september 2020 is er een gecombineerde aanbesteding voor de gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden uitgeschreven voor inkoop van educatietrajecten onder de WEB en de leerroutes B1 en Z-route onder de nieuwe Wet Inburgering.
Brede scholen	De brede school dient als middel om positief bij te dragen aan het faciliteren van ontmoeting en verbinding. In 2020 is de eerste paal geslagen voor de brede school in Hoog Dalem. De school wordt gerealiseerd binnen de in de begroting voor dit doel opgenomen middelen. Deze nieuwe school scoort daarbij hoog op duurzaamheid (ENG) en toegankelijkheid (GPR-score ruim boven 8). Steeds meer inwoners weten de weg naar de welzijnsruimte in de brede scholen te vinden. Gebruikers hebben structureel overleg, wat de samenwerking ten goede komt.

2.5.3 Wat heeft dit gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000 V = voordeel en N = nadeel)	Jaar- rekening 2019	Begroting primitief 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaar- rekening 2020	Vershil
TV41 Openbaar basisonderwijs	203	197	197	203	7 N
TV42 Onderwijshuisvesting	3.048	2.929	2.721	2.693	28 V
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	5.827	5.040	6.906	6.846	60 V
Lasten Onderwijs	9.078	8.166	9.823	9.742	81 V
TV42 Onderwijshuisvesting	188	232	228	179	49 N
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.424	2.108	2.893	3.196	303 V
Baten Onderwijs	2.612	2.340	3.122	3.376	254 V
Totaal saldo van baten en lasten	-6.466	-5.826	-6.702	-6.366	335 V
Stortingen reserves	0	0	0	0	0 V
Onttrekkingen reserves	0	226	0	0	0 V
Resultaat	-6.466	-5.600	-6.702	-6.366	335 V

TV43 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De rijksvergoeding voor Onderwijsachterstandenbeleid 2020 is circa € 49.000 hoger vastgesteld dan de oorspronkelijke raming van € 1.372.000. Deze middelen worden volledig benut of meegenomen naar 2021.

Vanwege de pandemie en de sluiting van scholen over een aanzienlijke periode zijn veel minder leerlingenvervoersbewegingen geweest in 2020. Om de structuur van het leerlingenvervoer overeind te houden, heeft er wel een doorbetaling van 80% plaatsgevonden van de continuïteitsbijdragen aan vervoerders. Per saldo zorgt dit in 2020 voor € 27.000 minder lasten.

Ook in 2020 is nog gebruik gemaakt van de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat. De geraamde taakstelling van € 35.000 als gevolg van de wegvallende onderhouds- en exploitatielasten is daardoor niet gerealiseerd. Er is in 2020 voor de gemeentelijke gymzalen € 20.000 meer uitgegeven aan onderhoud, schoonmaakkosten en onderzoeken naar ventilatie en gymvloeren.

Door de volledige bezetting van de multifunctionele schoolgebouwen aan de Top Naeffstraat 28 (o.a. gebruik door de Montessorischool in oprichting, de groei van de Graaf Reinaldschool en de SKG), de Herman de Ruijterstraat 30 en de Laag Dalemseweg 14b is in 2020 € 35.000 meer aan huurbaten ontvangen.

Voor het gymnastiekonderwijs en het gebruik door derden van de gemeentelijke gymzalen is in 2020 € 29.000 meer ontvangen dan geraamd. Dit komt omdat er naast de 100% huurbatencompensatie van het Rijk in het kader van de coronasteun ook huurbaten voor gebruik door derden zijn ontvangen voor de periode dat de gymzalen onder voorwaarden weer open mochten.

Als gevolg van de jaarlijkse analyse van de toereikendheid en noodzakelijkheid van de gevormde onderhoudsvoorzieningen, kan uit de voorziening voor multifunctionele schoolgebouwen een bedrag van € 96.000 vrijvallen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het geplande afstoten van de locatie Laagdalemseweg 14b als gevolg van de verhuizing van de Regenboogschool naar de brede school Dalemplein.

Uit de onderhoudsvoorziening voor de gemeentelijke gymzalen is in 2020 een bedrag van € 44.000 vrijgevallen.

Door corona zijn er veel minder inspecties uitgevoerd dan gepland en de inspecties die hebben plaatsgevonden zijn verricht via videobellen. Deze inspecties zullen zodra het mogelijk is zo snel mogelijk fysiek worden uitgevoerd om een goed beeld van de situatie te krijgen. Hierdoor is in 2020 € 55.000 niet uitgegeven.

Met ingang van 2020 ontvangt de gemeente Gorinchem als centrumgemeente een extra budget voor de aanpak van laaggeletterdheid. Het doel is om aan de slag te gaan met een programma om laaggeletterden te bereiken en van passend aanbod te voorzien. Ter ondersteuning van de regierol zijn er aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Deze gelden voor het vervolgprogramma laaggeletterdheid (decentralisatie-uitkering laaggeletterdheid) blijven tot en met 2024 beschikbaar voor de gemeenten. De raad wordt daarom voorgesteld om het restant 2020 van € 50.000 via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 beschikbaar te stellen voor 2021 voor de ondersteuning van de regierol, het bereiken van laaggeletterden en het voorzien in een passend aanbod.

Het Rijk heeft via de decembercirculaire € 349.000 overgemaakt voor crisisdienstverlening aan de gemeente Gorinchem, als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio. Dit zijn aanvullende middelen om werkloosheid als gevolg van de coronacrisis te bestrijden. Omdat het programmamanagement van de arbeidsmarktregio belegd is bij de gemeente Vijfheerenlanden, wordt dit bedrag in 2021 aan Vijfheerenlanden overgemaakt. Er wordt voorgesteld om hiervoor via een bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 € 349.000 beschikbaar te stellen in 2021.

In het kader van de specifieke uitkering Sport heeft de gemeente Gorinchem overall € 190.000 aan betaalde btw over sportuitgaven terug ontvangen van het Rijk. Hiervan heeft € 38.000 betrekking op de gemeentelijke gymzalen. De terugontvangen rijksmiddelen voor de betaalde btw over facturen voor groot onderhoud en schilderwerk voor de gymzalen ad € 8.000 wordt daarom aan de onderhoudsvoorziening gymzalen toegevoegd. De overige € 30.000 valt vrij in de jaarrekening. Zie verder de toelichting op taakveld 51 en 52.

Investerings (bedragen x € 1.000 V = Voordeel en N = Nadeel)	Budget	Realisatie t/m 2019	Realisatie 2020	Totaal realisatie	Verschil	Gereed
Lasten						
Beroepencampus	2.500	0	0	0	2.500 V	nee
Gomarus uitbreiding IHP 2014	2.000	1.900	100	2.000	0	ja
IHP 2020 binnenklimaat	1.000	0	0	0	1.000 V	nee
Uitbreiding Fortis lyceum en sporthal OKK incl Technasium	1.490	200	0	200	1.290 V	nee
Vorbereiding innovatie-afstudeercentrum IAC	250	0	47	47	203 V	nee
Yulius aanpassing Merwedekanaal 8a IHP 2014	150	0	0	0	150 V	nee
Yulius renovatie Dr. Hiemstralaan 24-24a	1.000	0	0	0	1.000 V	nee
IHP Gorinchem-Oost inclusief speelveld	11.893	506	1.695	2.202	9.691 V	nee
Totaal Lasten	20.283	2.606	1.842	4.449	15.834 V	
Baten						
IHP 2020 binnenklimaat	500	0	0	0	500 N	nee
Totaal Baten	500	0	0	0	500 N	
Totaal investeringen	19.783	2.606	1.842	4.449	15.334 V	

Beroepencampus

In de vergadering van 18 juni 2020 heeft de raad ingestemd met de vervangende nieuwbouw van het Gilde Vakcollege Techniek (het Gilde), als onderdeel van de 1e fase van de Regionale Beroepen- en Innovatiecampus (RBIC) en hiervoor een nettobedrag van € 14,5 mln. beschikbaar gesteld (€ 18,5 mln. inclusief de bijdragen van het schoolbestuur CVO-AV en de subsidie Sterk in Techniek).

Bij raadsbesluit Z.090917/D-720008 van 18 februari 2021 heeft de raad een aanvullende gemeentelijke bijdrage beschikbaar gesteld, waarmee de totale bijdrage op € 15,5 mln. uitkomt. Het schoolbestuur CVO-AV werkt een definitief ontwerp voor de vervangende nieuwbouw uit. Het totale budget was verdeeld over 3 jaren, de in 2020 beschikbaar gestelde € 2,5 mln. dient beschikbaar te blijven om uitvoering te kunnen geven aan de plannen.

Gomarus uitbreiding

In oktober 2019 is de uitbreiding van de locatie Hoefslag voor de Gomarus in gebruik genomen. De tijdelijke huisvesting aan de Lange Slagenstraat/Van Neercasselstraat wordt niet meer voor het onderwijs ingezet. Na definitieve afrekening in 2020 met het schoolbestuur wordt het investeringsbudget afgesloten.

IHP 2020 binnenklimaat

De optimalisatie van het binnenklimaat in de schoolgebouwen is in samenwerking met de gemeente opgepakt door de verschillende schoolbesturen. Hiervoor is een bedrag van € 1 mln. beschikbaar, waarvan € 500.000 voor rekening komt van de schoolbesturen. Het investeringsbudget is benodigd in 2021.

Uitbreiding Fortes Lyceum en sporthal OKK

De uitbreiding van Fortes met het Technasium (aanpassing van de in pandige gymzaal tot Technasium) is gerealiseerd. De bouw van een sporthal voor Fortes en OKK is in het voorjaar van 2021 gestart. De oplevering staat gepland in het laatste kwartaal van 2021. Na de oplevering van het project en de definitieve verantwoording door OVO wordt de gemeentelijke bijdrage overgemaakt en het investeringsbudget afgesloten.

Vorbereiding innovatie-afstudeercentrum IAC

De raad heeft in de vergadering van 15 oktober 2020 ingestemd met het verder uitwerken van de plannen voor een Innovatie- en Afstudeercentrum (IAC) en besloten om het gereserveerde bedrag van € 4,75 mln., inclusief € 0,25 mln. aan voorbereidingsbudget in de begroting 2021 e.v. op te nemen. Vanaf 15 oktober 2020 is de uitwerkingsfase IAC gestart. In deze fase werken het onderwijs, bedrijfsleven en de gemeente Gorinchem toe naar een businesscase IAC met een passend zelfstandige rechtspersoon. Vanaf april 2021 wordt de raad meegenomen in de vorderingen om eind 2021/begin 2022 te komen tot een definitief besluit om de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Bij een positief besluit kan ook definitief aanspraak gemaakt worden op de Regio Deal gelden van € 1,9 mln.

Yulius, aanpassen Merwedekanaal 8a IHP 2014 en de renovatie Hiemstralaan 24/24a

De toekomstige huisvesting van Yulius Lingewaal College en de hiervoor beschikbare middelen worden meegenomen in het nog op te stellen Integrale Huisvestingsplan (IHP). In afwachting hiervan worden de voorgenomen aanpassingen voorlopig niet uitgevoerd.

IHP Gorinchem-Oost

De vervangende nieuwbouw op de onderwijslocatie Retranchement voor De Regenboog wordt betrokken bij de plannen voor de herhuisvesting van Beatrix de Burcht, waarvan het schoolgebouw wordt ingezet voor het IAC. De optimalisatie en uitbreiding van het schoolgebouw van de Jenaplanschool is uitgevoerd. De bouw van de brede school Hoog Dalem is eind september 2020 gestart en de verwachting is dat de brede school in het najaar van 2021 wordt opgeleverd.

In onderstaande tabel staan de subsidies vermeld, die binnen dit programma zijn verstrekt.

Subsidies (bedragen x € 1.000)	
Stichting Hoger Onderwijs Gorinchem	36
Da Vinci College (volwasseneneducatie)	121
Stichting Kindercentra Gorinchem	452
Stichting Bibliotheek AanZet	19
Stichting Jeugdhaven Gorcum	20

2.5.4 Met welke verbonden partijen doen we dit samen?

- GR DG&J
- GR AVRES